

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Trondheim 11. april 2016

Høringsuttalelse Rapport Kunnskapssektoren sett utenfra.

Utredningen «Kunnskapssektoren sett utenfra» har gjort en organisatorisk gjennomgang av departement og underliggende etater, og anbefaler ut fra dette strukturelle endringsforslag for sektoren. I våre kommentarer vektlegger vi at faglige oppgaver i tillegg skal påvirke hvordan kunnskapssektoren skal organisere seg.

Utredningen foreslår å opprette et nytt forvaltningsorgan for UH-sektoren. Vi ser at dette kan være med på å styrke den faglige styringsdialogen mellom senteret og KD. Det er imidlertid perspektiver rundt det å trekke 1.4.4-enhetene ut av dagens vertsinstitusjoner som er uheldige. Dagens plassering i et aktivt studentmiljø og et potent realfagsmiljø gjør at vi drar nytte av interessante faglige og utdanningspolitiske diskusjoner samtidig som vi får nærhet til studentenes hverdag.

I det følgende beskriver vi våre kjerneområder, og vi begrunner hvorfor vårt samfunnsoppdrag vil være svært viktig også i fortsettelsen.

Tiltak og kjerneområder

Nasjonalt senter for realfagsrekruttering skal bidra til mobilisering for realfag, økt rekruttering, økt kvinneandel samt gi økt generell forståelse for realfagenes relevans i samfunnet. Våre tiltak omfatter:

- Skolebesøksordningen rollemodell.no med realfaglige rollemodeller.
- Studentmentorprogrammet Ent3r som gir realfagstrening til elever fra 15- 18 år.
- Informasjonssider for ungdom med yrkesbeskrivelser for realfaglige yrker og refleksjonsverktøy for elever i faget utdanningsvalg (velgriktig.no)
- Ulike tiltak for å reduserer frafall og øke gjennomstrømmingen i høyere utdanning
- Kontinuerlig arbeid med kunnskapsutvikling, informasjonsspredning og erfaringsdeling rundt tematikken om hva som påvirker unges valg/bortvalg av realfag.

Vi har videre sterk fokus på overordnet kommunikasjon som et viktig ledd i arbeidet

med å endre stereotype holdninger til realfagene, og vi jobber kontinuerlig med å synliggjøre den samfunnsmessige nytteverdien av disse fagene.

Helhetlig perspektiv

Det unike med vårt oppdrag er at vi favner alle MNT-fagene, og at vi bidrar til samarbeid mellom de ulike utdanningsnivåene – og mellom utdanningsnivå og arbeidsliv. Virksomheten vår fungerer altså på tvers av tradisjonelle grenser og sektorer på flere måter:

- Realfag som begrep omfatter både matematikk, naturfag og teknologi.
- Tiltakene våre er rettet inn mot ulike skolenivåer - både ungdomsskole, videregående opplæring og høyere utdanning.
- Tiltakene våre skal etablere kontakt mellom skole og arbeidsliv gjennom å skape identifikasjon til personer med realfagskarriere og vise anvendelse av realfagene. Vi støtter oss her bl.a. til Ludvigsens-utvalgets rapport¹ som konkluderer med at samarbeid mellom skole og lokalt næringsliv er ubetinget viktig.
- Skolehverdagen og klasserommet er fortsatt viktig for de unges karrierevalg, men forskning viser at valgene også påvirkes av ulike faktorer utenfor skolen². Vi retter derfor våre tiltak primært inn mot skolesituasjonen, men i stor grad også mot de unges fritidsliv og familiesfære.

Vi opplever at det brede perspektivet er en styrke, men det kan ofte utfordres i møte med instanser som har et mer avgrenset fokus.

Samarbeid

Med nåværende organisering, og med bakgrunn i vårt mandat, har vi et utstrakt samarbeid med ulike aktører:

- Matematikksenteret og Naturfagsenteret opp mot tiltak som Ent3r, Hva kan jeg bli med realfag og kunnskapsutvikling.
- Utdanning.no opp mot velgriktig.no og utvikling av unges valgkompetanse.
- Universitets og Høgskolerådets fagstrategiske enheter; Nasjonalt Råd for teknologi i utdanningene og Nasjonalt fakultetsmøte for realfag opp mot arrangering av MNT-konferansen og fokus på utdanningskvalitet for å redusere frafall.

---

¹ NOU 2015:8

² Jfr. Aspires-undersøkelsen, med sin introduksjon av begrepet «realfagskapital», Kings College London <http://tinyurl.com/qjucyh>

- NITO, TEKNA og NHO opp mot Rollemodell.no og fagkonferanser i feltet.
- NHO og TEKNA opp mot Ent3r realfagstrening.
- Rådgiverforum Norge opp mot bruk av materiell og verktøy til faget utdanningsvalg, samt ved at vi formidler karrierevalginformasjon og holder foredrag for denne gruppen.
- Vitensenter-nettverket og First Scandinavia opp mot tiltak som viser anvendelse av realfag og utvikling av tiltak utenfor skolen.
- Jenteprosjektet ADA (NTNU) om bevisstgjøring om jenter/kvinner og teknologi
- Årlige begivenheter som for eksempel den landsomfattende Jenter og Teknologi-dagen, der vi bidrar både økonomisk og med rollemodeller.

Resultater

Nasjonalt senter for realfagsrekruttering fikk sitt nåværende mandat og ble reetablert i 2008, og tallene viser at antallet søkere som har MNT-fag som førsteprioritet har steget fra 12,8 % i 2007 til 17,0% i 2015. Vi opplever derfor at vi lykkes med målsettingen vår om å øke antallet søkere til MNT-utdanningene. Vi ser også at kvinneandelen i MNT-studier viser klare tegn til positiv utvikling. I 2008 var f.eks. 25,9% av søkerne til 5-årig master i teknologi kvinner, mens tallet i 2015 hadde økt til 30,5%. Tilsvarende tall for ingeniørstudiene var 17,4% i 2008 og 20,7% i 2015.

Vi har de siste årene sett en positiv utvikling, men når vi ser til land det er naturlig å sammenligne oss med har vi fortsatt en vei å gå. Dette bekrefter behovet for fortsatt satsning innfor rekruttering til MNT-fagene.

Organisering

Nasjonalt senter for realfagsrekruttering er i dag faglig tilknyttet Kunnskapsdepartementets UH-avdeling, mens flere av våre tiltak er rettet mot grunnskolen. Det er ønskelig at en framtidig organisering åpner for muligheten til å ivareta dette helhetlige perspektivet på en god måte.

Regjeringens nasjonale realfagsstrategier har gjennom flere år vært viktige styringsdokumenter som har gitt retning for mange aktørers arbeid i feltet. Dette er grunnlaget for vårt samfunnsoppdrag, og vi ser fram mot en organisasjonsutvikling som vil legge forholdene til rette for sektorens arbeid.

Med vennlig hilsen

Nasjonalt senter for realfagsrekruttering

Borghild Lundebj